

Міністерство освіти і науки України

Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
Факультет педагогіки і психології
Науково-дослідний центр «Сучасна дитина»

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської (з міжнародною участю)
науково-практичної конференції

**«СУЧАСНІ СОЦІОКУЛЬТУРНІ
ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ КООРДИНАТИ
РОЗВИТКУ ДИТИНИ»**

BOOK OF ABSTRACTS

all-Ukrainian (with international participation)
scientific and practical conference

**«MODERN SOCIOCULTURAL
AND PSYCHO-PEDAGOGICAL PERSPECTIVES
OF CHILD DEVELOPMENT»**

19.04-20.04 2018
Тернопіль

Ніздрень О. А. ПЕРША ЗУСТРІЧ ДИТИНИ ІЗ ПСИХОЛОГОМ: НАПРАЦЮВАННЯ ІЗ ДОСВІДУ КЛІНІЧНОГО ПСИХОЛОГА * <i>Oleksandra A. Nizdran</i> <i>THE FIRST MEETING OF A CHILD AND A PSYCHOLOGIST: CLINICAL PSYCHOLOGIST'S WORK EXPERIENCE</i>	117
Олексюк В. Р. РЕФЛЕКСИВНІ КОМПОНЕНТИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ * <i>Viktoriya R. Oleksiuk</i> , <i>REFLEX COMPONENTS OF PEDAGOGICAL ACTIVITY</i>	122
Орап М. О. ДІТИ ТА ІНТЕРНЕТ: ПСИХОЛОГІЯ ЗМІН * <i>Maryna O. Orap</i> , <i>CHILDREN AND INTERNET: THE PSYCHOLOGY OF CHANGES</i>	125
Павлюк Ю. І. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ В ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ОЦІННО-КОНТРОЛЬНИХ ДІЙ * <i>Pavlyuk I. Yuliya</i> , <i>PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL ASPECTS OF FORMATION IN CHILDREN OF PRESCHOOL AGE OF ASSESSMENT-CONTROLLING ACTIONS</i>	128
Періг І. М. ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ У ДИСТАНТНІЙ СІМ'І * <i>Iryna M. Perig</i> , <i>CHARACTERISTICS OF PSYCHOEMOTIONAL DEVELOPMENT OF PRIMARY SCHOOL-AGED CHILD IN A DISTANT FAMILY</i>	138
Писарчук О. Т. ОСВІТНЬО-РОЗВИВАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ * <i>Pysarchuk T. Oksana</i> , <i>EDUCATIONAL-DEVELOPING ENVIRONMENT FOR PRESCHOOL EDUCATION AS FACTOR OF CHILD PERSONALITY DEVELOPMENT</i>	134
Підгурська М. В., Гусаковський О. Ю. КОНФЛІКТ ПОКОЛІНЬ ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА * <i>Maria V. Pidgurska, Oleksandr Y. Gusakovsky</i> , <i>GENERATION CONFLICT AS A SOCIAL PROBLEM</i>	138
Прощ Н. Я. РЕАЛЬНІСТЬ ПРОТИ ВІРТУАЛЬНОСТІ: ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНТЕРНЕТ-ЗАГРОЗИ * <i>Nadiya Y. Prots</i> , <i>REALITY VS VIRTUALITY: PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF INTERNET-THREATS</i>	141
Пуїо О. І., ДО ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ КОЛЕКТИВУ ДІТЕЙ ПЕРЕДШКІЛЬНОГО ВІКУ * <i>Olha I. Puyo</i> , <i>TO THE PROBLEM OF THE COLLECTIVE ORGANIZATION OF CHILDREN OF PRIMARY AGE</i>	144
Ратушняк Н. О. ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В СУЧАСНОМУ ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ * <i>Ratushniak O. Nataliia</i> , <i>INDIVIDUALIZATION OF INCLUSIVE EDUCATION OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS IN THE MODERN MULTICULTURAL ENVIRONMENT</i>	147
Ревасевич І. С. ВІКОВІ ТА ІНДИВІДУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТІСНОЇ АДАПТОВАНОСТІ ШКОЛЯРІВ У КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ * <i>Iryna S. Revasevych</i> , <i>AGE AND INDIVIDUAL FEATURES OF PERSONAL ADAPTABILITY OF PUPILS IN THE CONTEXT OF THE EDUCATIONAL PROCESS REFORM</i>	150
Романюк Н. М. ВПЛИВ ІНТЕРНЕТ-СЕРЕДОВИЩА НА УСПІШНІСТЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДЛІТКІВ * <i>Nadija M. Romanyuk</i> , <i>INFLUENCE OF INTERNET-ENVIRONMENT ON TEENAGERS' PERFORMANCE IN EDUCATIONAL ACTIVITY</i>	154
Савченко О. В. РОЗВИТОК МЕТАКОГНІТИВНОЇ ПОІНФОРМОВАНОСТІ ПІДЛІТКІВ ЯК ФАКТОР ПОДОЛАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ * <i>Olena V. Savchenko</i> , <i>DEVELOPMENT OF TEENAGERS' METACOGNITIVE AWARENESS AS A FACTOR OF OVERCOMING INFORMATION UNCERTAINTY</i>	157
Свідерська Г. М. ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ЯК ЧИННИК УСПІШНОСТІ ПРОЦЕСУ УСИНОВЛЕННЯ * <i>Galina M. Svyderska</i> , <i>PSYCHOLOGICAL SUPPORT AS A FACTOR OF SUCCESSFUL ADOPTION</i>	160
Сеньовська Н. Л. ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ ВИКЛАДАЧА ЗІ СТУДЕНТАМИ ПОКОЛІННЯ Z (ВЧОРАШНІМИ ШКОЛЯРАМИ) * <i>Nadiia L. Senovska</i> , <i>PECULLARITIES OF LECTURER'S WORK WITH STUDENTS OF GENERATION Z (FORMER PUPILS)</i>	163
Сіткар В. І., Сіткар Н. С. ВПЛИВ ІНТЕРНЕТ- ТА МЕДІА-ПРОСТОРУ НА СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ СУЧАСНИХ ДІТЕЙ ТА ЇХ СУБКУЛЬТУРИ * <i>Victor I. Sitkar, Natalia S. Sitkar</i> , <i>INFLUENCE OF THE INTERNET AND MEDIA-SPACE ON THE DEVELOPMENT OF MODERN CHILDREN AND THEIR SUBCULTURE</i>	166
Співак Л. М. ФЕНОМЕН ДИТИНСТВА У НАЦІОНАЛЬНИХ ВИМІРАХ * <i>Lyubov M. Spivak</i> , <i>THE PHENOMENON OF CHILDHOOD IN NATIONAL MEASUREMENTS</i>	171
Стандрет Г. Н. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ ДІТЕЙ * <i>Halyna N. Standret</i> , <i>FEATURES OF THE DEVELOPMENT OF MODERN CHILDREN</i>	174
Степанова О. А. ПРОКРАСТИНАЦІЯ В СІМЕЙНОМУ ВИХОВАННІ * <i>Olena A. Stepanova</i> , <i>PROCRASTINATION IN FAMILY EDUCATION</i>	177
Ткачук О. С. ВИКОРИСТАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ МУЗИЧНОГО КРАЄЗНАВСТВА У ПАТРІОТИЧНОМУ ВИХОВАННІ СУЧАСНИХ ШКОЛЯРІВ * <i>Olesia S. Tkachuk</i> , <i>USING OF MUSICAL REGIONAL STUDIES POTENTIAL IN PATRIOTIC EDUCATION OF MODERN SCHOOLCHILDREN</i>	181
Токарева Н. М. СУБКУЛЬТУРНА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПІДЛІТКІВ ЗАСОБАМИ ВУЛИЧНОГО МИСТЕЦТВА * <i>Natalya M. Tokareva</i> , <i>SUBCULTURAL IDENTIFICATION OF ADOLESCENTS THROUGH STREET ART</i>	184
Турчак О. М. ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНЯТ У КНР * <i>Olesia M. Turchak</i> , <i>PECULLARITIES OF SOCIAL AND EMOTIONAL DEVELOPMENT IN PRESCHOOLERS IN PRC</i>	187
Угрин О. Г. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ КІБЕРБУЛІНГУ У ВЗАЄМОДІЇ ПІДЛІТКА З ІНТЕРНЕТ- ТА МЕДІА-ПРОСТОРОМ * <i>Olga G. Uhryn</i> , <i>PECULLARITIES OF CYBER BULLING MANIFESTATION IN THE TEENAGER'S RELATIONS WITH THE INTERNET AND MEDIA-ENVIRONMENT</i>	190

work from home; change of value orientations; violation of family balance; disintegration of family ties; preference for one of the family functions (economic).

The following psychological signs of distant families can be singled out: children's episodic nature of educational influences on, the absence of family relationships that lead to "emotional rejection" of parents by children, the juxtaposition of parental attitudes toward children, the misunderstandings of children with microenvironment, the inconsistency of parents' views on the upbringing of children.

On the basis of the nature of the functioning in the distant family and its composition, it can be argued that it looks like an incomplete family because of the inability to perform its functions, especially in terms of children's socializations. Naturally, the child needs close emotional contact with the parents, the absence of which creates dissatisfaction with the vital need for love, and this leads to aggression, impulsiveness, irritability, anxiety, fearfulness, hostility, and elevated level of anxiety, etc.

The negative consequences of raising a child in a distant family can be: a complexed state, an elevated level of anxiety, feelings of hostility, an unformed self-image, a sex-role identity, the dominance of addiction in behavior, impulsiveness and the like. In distant families, children are alienated from their parents in connection with the loss of permanent contacts. The children's need for emotional closeness with others is not completely satisfied.

Children have a permanent deficit of positive emotions, both in relation to themselves, and in relation to others (parents). It's a fact of life that, a child needs close emotional contact with parents, the absence of which creates dissatisfaction with the vital need for love, and this turns into behavior by aggressiveness, irritability, anxiety, symptoms of fear and anxiety.

Anxiety adversely affects not only the emotional well-being of the child, but also in the future her life disrupts the functional capabilities of the psyche-low self-esteem, low school performance because of the rigidity of thinking, the lack of creativity, imagination, memory performance — there is destruction and inhibition of personality development. A significant number of hypochondriac children have health concerns. Children lose a close emotional and physical connection, which gave them a sense of security and shelteredness, priceless acceptance and love, formed a basic trust in the world and people around.

Писарчук Оксана Тарасівна,

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри педагогіки і методики

початкової та дошкільної освіти,

Тернопільський національний педагогічний

університет імені Володимира Гнатюка,

Тернопіль, Україна

pysarchukoksana04@gmail.com

ОСВІТНЬО-РОЗВИВАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ

Основним напрямом реформування сучасної дошкільної освіти є перехід до розвивального навчання, упровадження в практику різних технологій розвивального навчання та організації освітньо-розвивального середовища (ОРС).

Згідно з Законом України «Про дошкільну освіту», в закладі дошкільної освіти (ЗДО) повинні бути створені такі умови, що забезпечуватимуть різнобічний розвиток дитини дошкільного віку відповідно до її задатків, схильностей, здібностей, індивідуальних, психічних та фізичних особливостей, культурних потреб; формування в дитини дошкільного віку моральних норм, набуття нею життєвого соціального досвіду.

Середовище є основним засобом розвитку особистості дитини та джерелом її знань і досвіду. Особливу роль відіграє середовище в розвитку особистості дитини дошкільного віку. У психології «середовище» розуміють як сукупність умов, що оточують людину і взаємодіють з нею як з організмом та особистістю. Середовище в педагогічному плані — мікросередовище — це світ взаємопов'язаних предметів, явищ та людей, котрі постійно оточують дитину та обумовлюють її розвиток.

На основі аналізу наукової та емпіричного досвіду організації навчально-виховного процесу у ЗДО і вищій школі, освітньо-розвивальне середовище трактуємо як систему впливів та умов формування особистості, а також можливостей для її розвитку, що містяться в його просторово-предметному, психолого-дидактичному, пізнавально-мотиваційному та соціально-комунікаційному компонентах. Таке визначення підкреслює особливе методологічне значення поняття «можливості», яке зацентроване на ролі самої особистості в засвоєнні ресурсів середовища, оскільки визначається специфічними властивостями середовища і властивостями самого суб'єкта.

Середовище, яке забезпечує формування навчально-пізнавальної діяльності суб'єктів, характеризується гнучкістю, неперервністю, варіативністю, змістовною насиченістю інтегрованістю, відкритістю та комунікативністю.

Н. Гонтаровська, експериментально досліджуючи психолого-педагогічну модель ОРС, серед пріоритетних завдань педагогічно керованого освітнього середовища називає: індивідуальні, притаманні кожній дитині способи оптимального розвитку її інтересів, здібностей та особистості загалом, її можливостей у саморозвитку; формування загального освітнього простору для організації активної діяльності, життєтворчості кожної дитини на основі конструктивного середовищного підходу; наявність технологічності, що передбачає паралельне використання в освітньому середовищі безлічі різноманітних освітніх та виховних технологій із метою реалізації поставленої мети і завдань; розвиток механізмів підтримки духовного, психічного та фізичного здоров'я дітей; практичну усвідомленість унікальності дитини, її самодостатності з боку всіх учасників навчально-виховного процесу; доступність і рівні можливості здобуття якісної освіти за умов варіативності змісту та форм навчання.

Успішне формування пізнавальної активності в дошкільників можливе тільки в межах ОРС як особливим чином організованому педагогічному просторі, де структуруються кілька взаємопов'язаних складових, що створюють найбільш сприятливі умови для розвитку і саморозвитку кожного включеного до нього суб'єкта. У такому середовищі можливе одночасне включення в активну пізнавально-творчу діяльність усіх дітей групи. Отже, наше розуміння структури ОРС ЗДО побудоване на основі взаємодоповнення системи мотивів та потреб індивіда і певних властивостей зовнішнього світу, які надають чи обмежують можливості для його навчання і розвитку.

На основі результатів аналізу наукових досліджень нами виокремлено такі структурні компоненти ОРС ЗДО: просторово-предметний, психолого-дидактичний, соціально-комунікаційний та пізнавально-мотиваційний.

Просторово-предметний компонент — охоплює архітектурні особливості будівлі, обладнання, умови навчально-виховного процесу, що стимулюють розвиток особистості. *Соціально-комунікаційний компонент* визначають насамперед типом культури, соціальними нормами взаємодії, міжособистісними стосунками вихователів, дітей і батьків. *Психолого-дидактичний компонент* спрямований на забезпечення змісту освітнього процесу, що його засвоюють через різноманітні види діяльності, організацію навчання, відповідність методів навчання розвитку дітей. *Пізнавально-мотиваційний компонент* передбачає формування позитивного ставлення до навчально-пізнавальної діяльності, здатність до постановки значущих цілей, наполегливість та самостійність у їх досягненні, є синтезом пізнавальних процесів, розвинутого інтелекту, волі та емоцій, що забезпечує реалізацію ідей та думок у практичній діяльності, характеризується наявністю у особистості потреби, мотивів, інтересів до пізнання. Розвивальний ефект кожного компонента освітнього середовища можна забезпечити лише за наявності комплексу можливостей для саморозвитку всіх суб'єктів освітнього процесу.

Таке розуміння структури ОРС ЗДО побудоване на основі взаємодоповнення системи мотивів та потреб індивіда і певних властивостей зовнішнього світу, які надають чи обмежують можливості для його навчання і розвитку.

Отже, ОРС для дитини є важливою умовою ефективної підготовки її до майбутнього самостійного життя, набуття нею дошкільної зрілості. Воно має бути організоване так, аби спонукати дитину до виконання активних дій відповідно до її життєвого ритму та психологічних особливостей.

Pysarchuk T. Oksana

Candidate of Pedagogical Science (Doctor of Philosophy)

Docent of department of of Pedagogic and

Methods of Primary and Preschool Education,

Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University,

Ternopil, Ukraine

pysarchukoksana04@gmail.com

EDUCATIONAL-DEVELOPING ENVIRONMENT FOR PRESCHOOL EDUCATION AS FACTOR OF CHILD PERSONALITY DEVELOPMENT

The main direction of reforming modern preschool education is the transition to developing education, the introduction into practice of various technologies of developmental education and the organization of educational-developing environment.

According to the Law of Ukraine "About Preschool Education", in an establishment of preschool education, conditions must be created that will provide scale development of a child of preschool age in accordance with its desires, aptitudes, abilities, individual, mental and physical characteristics, cultural needs; the formation of a child of preschool age moral norms, the acquisition of its life social experience.

The environment is the basic means of developing the child's personality and the source of her knowledge and experience. The special role an environment plays in the development of the personality of a child environment in of preschool age in

psychology, a "environment" is understood as a totality of conditions surrounding a person and cooperate with it's as an organism and personality. An environment in the pedagogical plan is a microenvironment is the world of interconnected objects, phenomena and people who constantly surround a child and stipulate for its development.

On the basis of the analysis of the scientific and empirical experience of the organization of the educational process in the establishment of preschool education and the high school, the educational and developing environment is a system of impacts and conditions of individual formation, opportunities for his/her development, containing in the objective and spatial, cognitive and motivational, psychological and pedagogical, social and communicative components.

"the educational and developmental environment", "training of future primary school teachers for the organization of the educational and developmental environment" has been clarified. The educational and developmental environment is a system of impacts and conditions of individual formation, opportunities for his/her development, containing in the objective and spatial, cognitive and motivational, psychological and pedagogical, social and communicative components.

An environment that provides the formation of educational and cognitive activities of subjects is characterized by flexibility, continuity, variability, content richness, integrity, openness and communicative.

N. Gontarovskaya, experimentally investigating the psycho-pedagogical model of the educational and developmental environment, calls among the priority tasks of a pedagogical guided educational environment: the individual, inherent to every child the ways methods of optimal development of his interests, abilities and personality in general, and its possibilities for self-development; formation of the general educational space for the organization of active activity, life-creativity of every child on the basis of constructive environmental approach; presence of technological capacity, which involves the simultaneous use in the educational environment of a multitude of educational and educational facilities educational technologies with the aim of realization of the put aim and tasks; the development of mechanisms of support of spiritual, mental and physical health of children; practical realized of the uniqueness of the child, its self-sufficiency from the side of all participants of the educational process; accessibility and equal opportunities for obtaining quality education in terms of the variability of content and forms of learning.

Successful formation of cognitive activity in preschool children is possible only in limits limits of the educational and developmental environment as by the special character the organized pedagogical space, where a few interconnected components are structured, creating the most favorable conditions for the development and self-development of each subject involved.

Thus, our understanding of structure of the educational and developmental environment of establishment of preschool education is based on the basis complementarity of the system of motives and needs of the individual and certain properties of the outer world, that give or limit possibilities for its learning and development.

On the basis of the results of the analysis of scientific researches we are distinguish such structural components educational and developmental environment of establishment of preschool education: objective and spatial, psychological and pedagogical, social and communicative and cognitive and motivational.

Objective and spatial component embraces the architectural features of the building, equipment, educational process, that stimulate the development of the personality. *The social and communicative* component is determined first of all by the type of culture, social norms of cooperation, interpersonal relationships of educators,

children and parents. The psycho-didactic component is sent to providing of main tenance of educational process, that is mastered through a the various types of activity, organization of studies, accordance of methods of studies of development of children. The cognitive and motivational component envisages forming of a positive attitude to educational and cognitive activity, acapacity for raising of meaningful aims, persistence and independence in their achievement, is the synthesis of cognitive processes, developed intelligence, will and emotions, that provides the implementation of ideas and thoughts in practice, is characterized the presence in the person of needs, motives, interests in cognition. The developmental effect of every component of the educational environment can be provided only if there is a set of opportunities for self-development of all subjects of the educational process.

Such understanding of the structure of educational and developmental environment of establishment of preschool education on the basis of the complementarity of the system of motives and needs of the individual and certain properties of the outer world, that give or limit the possibilities for its studing and development.

Thus, the educational and developmental environment for a child is an important condition for effective preparation for its future independent life, its preschool maturity. It must be organized so, if to induce a child to implementation active actions in accordance with its vital rhythm and psychological peculiarities.

Підгурська Марія Василівна,
старший викладач кафедри психології та соціальної роботи,
Тернопільський національний економічний університет
Тернопіль, Україна

Гусаковський Олександр Юрійович,
студент групи СРМ-11

Тернопільський національний економічний університет
Тернопіль, Україна
galamoskal19@gmail.com

КОНФЛІКТ ПОКОЛІНЬ ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА

Взаємозв'язок і динаміка поколінь є одним з ключових моментів, на яких побудоване життя будь-якого суспільства. Зміна, спадкоємність поколінь є невід'ємною частиною будь-якого типу діяльності, соціальних інститутів, сім'ї, культури та суспільства. Динаміка поколінь постає перед нами як певна взаємодія, а відповідно до загальної позиції соціальної науки ХХ століття, вперше сформульованої німецьким філософом і соціологом Г. Зіммелем, будь-яке соціальне взаємовідношення містить у собі двох осіб: кооперації і конфлікту. Актуальність дослідження конфліктного аспекту у взаємодії поколінь, таким чином, засноване на важливості адекватно зрозуміти механізм, причини та функціональне призначення прояву конфліктності в такому важливому явищі, як міжпоколінні відносини.

Тема міжпоколінної конфліктності спочатку приховано, але потім все більш явно, починає позначатися в Новому Часі, що є відображенням динаміки становлення модерністського типу суспільства. Дану обставину потрібно доповнити і розумінням того факту, що за усім різноманіттям репрезентованих понять, корелюють із загальною ідеєю конфліктності міжпоколінних відносин («конфлікт поколінь», «проблема поколінь», «проблема батьків і дітей», «розрив поколінь», «криза поколінь», «generations gap»), прихований величезний спектр

проявів цієї самої конфліктності на абсолютно різних рівнях соціального буття — в сім'ї, окремих інститутах, суспільстві і культурі загалом. Значущість даного дослідження полягає у виробленні підходів до пояснення феноменально-го різноманіття проявів міжпоколінної конфліктності на всіх рівнях суспільного буття, а також у розгляді взаємозумовленості такої конфліктності як феномену соціального життя і тих уявлень про неї, які існують у суспільній свідомості.

У сучасному суспільстві міжпоколінні конфліктність може реалізовуватися, перш за все, в рамках різних інститутів або умовних систем досвідчальності, в яких покоління виявляються полярними групами, опосередкованими динамікою уявлень, поглядів і підходів до діяльності, тобто протилежними позиціями, які вони займають. Конфліктна конфігурація відносин між поколіннями забезпечує своєрідний діалог, динаміку в розвитку систем досвідчальності, дозволяє прояснювати й обґрунтовувати різні позиції, хоча і пов'язана з певним ризиком у рамках існування даних систем, пов'язаних з можливим посиленням конфліктних тенденцій.

Конфліктна конфігурація генеалогічних відносин сприяє можливості інтерпретувати власне минуле і майбутнє та розкриває здатності спогаду минулого й обіцянки майбутнього, що виходять з наявної суб'єктивної причетності особистості до світу речей і людей. Особистість, віддаляючись від заданої батьківським оточенням власної історії та від конструйованих батьками життєвих планів, очікувань щодо неї, привласнює собі можливість самостійного осмислення власного минулого та проектування майбутнього. У такій ситуації конфліктна конфігурація проектується на минуле і майбутнє сімейних відносин, причому подібна міфотворчість щодо власної історії сприяє розвитку зазначених здібностей шляхом посилення мотиву відмінності між батьківським і власним баченням реальності через темпоральне пролонгування даної відмінності.

Міжпоколінна конфліктність є концептуальним поданням, конструктом, що входить у тезаурус сучасного інформаційного суспільства. Це уявлення зводиться до ідеї існування конфліктності, суперечливості в міжпоколінних відносинах. У цьому разі це уявлення охоплює всю феноменальну різноманітність проявів міжпоколінної конфліктності, що відображаються у різних соціокультурних констеляціях. Загальним стосовно конкретних феноменальних проявів міжпоколінної конфліктності буде їх потенційна форма та особисті уявлення про її існування.

Міжпоколінна конфліктність як потенція і тенденція відносин різних поколінь в суспільстві спрямована на підтримку соціального благополуччя: в традиційному соціумі вона у своєму агональному, ініціативному вигляді підтримує статичний стан соціокультурного поля, а в модерністському — зумовлює постійну динаміку суспільного розвитку як засновану на подоланні традицій новачками.

Функції конфлікту проявляються у породжених ним соціальних процесах (перш за все, у процесах необхідних соціальних змін), розкривають шляхи та способи оптимізації тих сторін соціальної життя, які безпосередньо або опосередковано пов'язані з взаємодією поколінь у сім'ї. У підсумку такий конфлікт матен об'єднати покоління, підтримувати соціальний порядок, посилювати функціонування сім'ї, суспільства в цілому та його інститутів.

Міжпоколінний конфлікт, виконуючи певні соціальні функції, сам є одним з результатів функціонування сім'ї та суспільства. У різних типах та станах суспільства, серед різних поколінь і різних сімей, сукупність функціональності та дисфункціональної конфліктності суперечить і часто змінюється. Функції та